

VÝROČNÍ ZPRÁVA 2016

CENTRUM PRO ROZVOJ PÉČE O DUŠEVNÍ ZDRAVÍ
CENTRE FOR MENTAL HEALTH CARE DEVELOPMENT

OBSAH

1. Centrum v roce 2016	2
2. Vzdělávací institut	4
3. Stopstigma.cz	5
4. Přehled projektů	6
5. Odborné akce,	14
účast na konferencích	
6. Publikace, překlady,	15
příspěvky na konferencích	
7. Finance	16
8. Lidé v Centru	19
9. Poděkování	20

1. CENTRUM V ROCE 2016

Milí čtenáři,

naš tým má za sebou další rok naplněný událostmi, prací na konkrétních projektech, tvůrčího setkávání lidí různého profesního a osobního zázemí.

Jsme organizace, která nemá žádný předem zaručený příjem. I když máme jasnou vizi, můžeme realizovat jen činnosti, pro které získáme zájem dalších aktérů a finanční zdroje. K naší práci patří flexibilita, připravenost omezit naše úvazky a zároveň generovat projektové záměry a čekat, jestli uspějeme v náročných grantových soutěžích. První půlrok roku 2016 byl právě takovým obdobím.

Na jaře jsme spolu s Národním ústavem duševního zdraví a Psychiatrickou společností zorganizovali návštěvu profesora Davida Cromptona, který patří mezi světovou špičku mezi těmi, kdo se zasazují o redukci používání omezovacích prostředků při hospitalizaci lidí s duševním onemocněním.

Dalším významným počinem byla práce na metodice časných intervencí zahájená dubnovou konferencí na téma aktuálních trendů v péči o duševní zdraví, kterou jsme pořádali v majestátní Gröbeho vile. Celý jeden den byl věnován dynamicky se rozvíjejícím peer programům v České republice. Pozvání přijali také proponenti norského C-Flex týmu a TIPS modelu. S tím, jak se postupně prosazuje vznik center duševního zdraví do záměrů Ministerstva zdravotnictví, vnímáme jako aktuální usilovat o to, aby rodící se služby fungovaly na co nejvyšší úrovni a zahrnovaly na důkazech založené intervence.

Podařilo se nám získat podporu pro pokračování multidisciplinární poradny Stopstigma, ve které rozvíjíme koncept spolupráce profesionálů a lidí s vlastní zkušeností. Hodně času jsme věnovali destigmatizační kampani „I s duševní

nemocí se dá normálně žít“. Krátká videa vznikla jen díky odvaze a otevřenosti našich peer kolegů, kteří se nebáli promluvit na kameru o svých životech s duševními problémy. Videá byla přeložena do angličtiny a rumunštiny.

Od léta 2016 jsme postupně spustili tři velké několikaleté projekty, které se propojují s ministerskými plány změn v péči o duševně nemocné a mají potenciál měnit kvalitu péče o duševní zdraví v ČR. V projektu *Umíme se domluvit* pokračujeme ve vzdělávání a koučinku úředníků státní správy v šesti vybraných krajích. Ve spolupráci s holandským centrem pro akreditaci FACT týmů podporujeme celkem 26 mimopražských terénních týmů v rozvoji modelu FACT. Jsme rádi, že jsme získali grantovou podporu a můžeme pokračovat v práci na implementaci pozice dalších 20 peer konzultantů v České republice. V roce 2017 tak bude na této pozici působit již více než 50 lidí, kteří prošli našimi tréninky.

Těší nás také, že rehabilitační model CARE, který pomáháme zavádět v rámci platformy CARE Europe, se setkává se zájmem v psychiatrických nemocnicích. Naše zahraniční angažmá v Moldavsku se jeví jako velmi úspěšné – na konci roku schválil moldavský ministr práce, sociální ochrany a rodiny všechny čtyři transformační plány pobytových zařízení, což byl náš hlavní závazek v rámci tamního transformačního procesu.

Děkuji celému týmu, našim konzultantům, správním radě, lektorům, peer specialistům, partnerům, donorům a příznivcům v ČR i v zahraničí.

Všechno, co se nám daří, je možné jen díky zájmu a spolupráci mnoha lidí a institucí, těch, které těší vydávat se na nové cesty.

Pavel Říčan

2. VZDĚLÁVACÍ INSTITUT

V roce 2016 jsme realizovali 29 vzdělávacích kurzů, které úspěšně absolvovalo celkem 331 účastníků. Největší podíl na objemu realizovaného vzdělávání měly kurzy na klíč pořádané pro organizace, mezi nimiž byly kromě poskytovatelů služeb v oblasti péče o duševní zdraví i psychiatrické nemocnice Dobřany, Šternberk a Kosmonosy. Kromě toho jsme v rámci projektu S.U.P.R. ve spolupráci se školiteli z Nizozemska zajišťovali dva běhy *Tréninku trenérů v metodě CARE* pro PN Bohnice. V novém projektu *Zapojením peer konzultantů proti stigmatizaci*, který jsme zahájili v červenci, byly realizovány 4 běhy vzdělávacího programu *Jak připravit týmy na zapojení peer konzultanta*.

S kladným ohlasem a zájmem se setkaly především nové kurzy, které do jisté míry souvisí s aktuálním děním a vývojem oblasti péče o duševní zdraví – například kurz *Model CARE* nebo kurzy související s destigmatizační a peer problematikou.

Kurzy	Počet kurzů	Počet výukových dní
V rámci projektů	6	18
Otevřené kurzy	8	18,5
Kurzy na klíč	15	27
Celkem	29	63,5

3. STOPSTIGMA.CZ

Informační část portálu jsme rozšířili o samostatnou sekci Zotavení, do které kolegové z poradenského týmu zpracovali témata Psychoterapie pohledem psychologa a člověka se zkušeností s duševním onemocněním a Farmakoterapie pohledem psychiatra a člověka s duševním onemocněním. Adaptovali jsme a na webových stránkách online publikovali sebehodnoticí nástroj na rozpoznání depresivních symptomů.

Průměrná měsíční návštěvnost portálu je 8 000 unikátních návštěv a stále stoupá.

Zhodnotili jsme více než roční provoz multidisciplinární poradny jak z hlediska obsahu dotazů, tak z hlediska přínosu pro tazatele. Za období 7/2015 – 10/2016 jsme odpověděli na 262 dotazů, v 57% odpovídali také peer poradci. Ve většině případů se tazatelé ptali na své obtíže, v 18% hledali radu pro své blízké. Poměr mezi tazateli, kteří jsou v odborné péči, a těmi, kteří v ní nejsou, byl vyvážený. V 59% se dotazy týkaly tématu „co dělat“, ve zbytku případů se týkaly farmakoterapie a diagnóz.

Z hlediska přínosu pro tazatele byly odpovědi poradců nejlépe hodnoceny v parametrech srozumitelnost a respekt.

Ze zpětných vazeb jsme dále zjistili, že u dotazů směřovaných na psychiatra a v dotazech týkajících se medikace zvyšuje současná odpověď peer poradce hodnocení v parametru naděje. Stejně tak to platí v kategorii dotazů, v nichž se dotazující zabývá svými vlastními problémy. U dotazů, které se týkají diagnózy a příznaků, je vlastní zkušenost peer poradce přínosem. Naopak u dotazů, ve kterých tazatel požaduje radu, jak řešit složitou životní situaci, se zdá být více oceňována odbornost profesionálů než osobní zkušenost. Kombinace odpovědí profesionála a peer poradce se jeví jako účinná.

4. PŘEHLED PROJEKTŮ

Název	Výstupy	Odborná garance	Partneři	Realizace od do
Podpora transformačního procesu v oblasti péče o duševně nemocné a mentálně handicapované v Moldavsku – „ Moldavsko “	<p>Analýza proveditelnosti</p> <p>4 transformační plány ústavů pro dospělé klienty</p> <p>8 vycvičených mentorů pro transformaci</p> <p>30 vycvičených akterů transformace</p> <p>16 akterů transformace na stáži v ČR</p> <p>Draft Strategie reformy péče a ochrany duševně nemocných</p>	Jan Pfeiffer	<p>Ministerstvo práce, sociální ochrany a rodiny</p> <p>Člověk v tísni, o. p. s. / People in Need Moldova</p> <p>Centrum podpory transformace, o.p.s.</p> <p>Keystone Human Services International Moldova Association</p>	1. 9. 2015 – 30. 9. 2017

Název	Výstupy	Odborná garance	Partneři	Realizace od do
Vytvoření internetové multidisciplinární poradny a platformy destigmatizačního webu – „ Stopstigma.cz “	<p>Multidisciplinární poradenský tým (psychiatr, psycholog, sociální pracovník, 6 peer poradců)</p> <p>Funkční internetová poradna</p> <p>Doplňný a aktualizovaný web Stopstigma.cz</p> <p>7 destigmatizačních videí</p> <p>Průměrná návštěvnost portálu 8 000 unikátních návštěv za měsíc</p>	Zuzana Foitová Pavel Říčan	University College of Southeast Norway, Drammen	1. 4. 2015 – 31. 12. 2016
Vytvoření metodiky pro časné intervence v multidisciplinárních terénních týmech – „ Metodika EI “	Metodika časných intervencí v multidisciplinárních terénních týmech	Pavel Říčan Jan Lorenc	Psychiatrická společnost České lékařské společnosti J. E. Purkyně	1. 1. – 31. 12. 2016
Edukační příručky na pomoc dětem rodičů se závislostí na alkoholu – „ Finská příručka “	2 000 výtisků české verze finské příručky	Pavel Říčan	<p>Tytti Solantaus</p> <p>Antonia Ringbom</p> <p>Helena Sandman</p>	1. 1. – 31. 12. 2016

Název	Výstupy	Odborná garance	Partneři	Realizace od do
Rozvoj a zkvalitnění sociální práce s lidmi s duševním onemocněním ve veřejné správě – „ Umíme se domluvit “	<p>Realizace v 6 krajích ČR</p> <p>Kurz Umíme se domluvit: sociální práce s lidmi s duševním onemocněním zaměřená na zotavení klienta pro 96 sociálních pracovníků státní správy</p> <p>6 metodik „Jak spolupracovat se zdroji v komunitě v oblasti péče o klienty s duševním onemocněním“</p> <p>120 hodin supervizi</p> <p>72 účastníků stáží v komunitních službách</p>	<p>Petr Hejzlar</p> <p>Michaela Růžičková</p>	<p>Moravskoslezský kraj</p> <p>Královéhradecký kraj</p> <p>Pardubický kraj</p> <p>Kraj Vysočina</p> <p>Středočeský kraj</p> <p>Karlovarský kraj</p>	<p>1. 8. 2016</p> <p>–</p> <p>31. 7. 2018</p>

Název	Výstupy	Odborná garance	Partneři	Realizace od do
Konference Aktuální trendy v péči o lidi s duševním onemocněním	<p>Dvoudenní konference s účastí norských odborníků ve Vile Grébovka v Praze</p> <p>Celkem 99 účastníků</p> <p>Témata konference:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Úvodní workshop pracovní skupiny pro tvorbu a zavádění metodiky časných intervencí – Zavádění inovativních metod časné intervence a práce týmů založená na modelu ACT – Zapojování lidí s vlastní zkušeností s duševním onemocněním do poskytování služeb, vzdělávání, poradenství, výzkumu, destigmatizačních aktivit, obhajoby práv apod. 	<p>Pavel Říčan</p> <p>Zuzana Foitová</p> <p>Jan Stuchlík</p>	<p>Bror Just Andersen z psychiatrického centra při státní nemocnici Vestre Viken</p> <p>Robert Leon Jørgensen a Sveinung Dybvig z Univerzitní nemocnice ve Stavangeru</p> <p>Gunnhild Ruud Lindvig a Victoria Skretting – peer specialistky a členky sítě Národního centra pro odborné znalosti založené na zkušenosti v oblasti péče o duševní zdraví</p>	<p>18. 1. –</p> <p>13. 4. 2016</p>

Název	Výstupy	Odborná garance	Partneři	Realizace od do
Zapojením peer konzultantů proti stigmatizaci – „Peer konzultanti“	<p>20 nových peer konzultantů v týmech sociálních služeb v oblasti péče o duševní zdraví po celé ČR včetně proškolení a průběžné podpory zavedení a udržení pozice</p> <p>Evaluační dopadu zapojení peer konzultantů na postoje pracovníků týmů i na samotné peer konzultanty</p> <p>Příručka Jak čelit stigmatizaci a diskriminaci – praktické příklady z praxe včetně řešení</p>	<p>Pavel Říčan</p> <p>Zuzana Foitová</p> <p>Jan Stuchlík</p> <p>Zdeněk Heřt</p> <p>Vladimíra Křížová</p> <p>Petr Šípek</p> <p>Jiří Štefl</p> <p>Magdaléna Štochllová</p> <p>Agáta Zajíčková</p>	<p>Národní ústav duševního zdraví</p> <p>Fokus Mladá Boleslav, Fokus Vysočina, Fokus Písek, Fokus Tábor, Fokus České Budějovice, Fokus Liberec, Mana Olomouc, Péče o duševní zdraví, Práh Brno, Ledovec a Psychosociální centrum Přerov</p> <p>GGZ Noord-Holland-Noord</p>	<p>1. 7. 2016 – 30. 6. 2018</p>

Název	Výstupy	Odborná garance	Partneři	Realizace od do
Podpora FACT modelu v České republice – „FACT“	<p>Nástroj FACT fidelity scale – přeložený do ČJ a modifikovaný na poměry v ČR</p> <p>Manuál metodiky FACT – přeložený do ČJ a modifikovaný na poměry v ČR</p> <p>Souhrnná zpráva z evaluace všech týmů zapojených do projektu</p>	Jan Stuchlík	<p>GGZ Noord-Holland-Noord</p> <p>Certification Centre for ACT and Flexible ACT</p>	<p>1. 9. 2016 – 31. 8. 2018</p>

Název	Výstupy	Odborná garance	Partneři	Realizace od do
Trénink trenérů v metodě psychosociální rehabilitace CARE	<p>Trénink v metodě CARE pro pracovníky psychiatrických nemocnic po celé ČR pod vedením zahraničních lektorů CARE Europe včetně peer pracovníka a českých spolu-mentorů.</p> <p>28 absolventů tréninku, z nichž 27 získalo certifikát.</p> <p><i>Trénink trenérů byl součástí projektu PN Bohnice s názvem Vytvoření Systému Ucelené Psychiatrické Rehabilitace a jeho implementace v lůžkových zařízeních následné péče, č. projektu NF-CZ11-PDP-1-002-2014, který byl podpořen grantem z Norska-PDP-1-002-2014, který byl podpořen grantem z Norska.</i></p>	<p>Pavel Říčan</p> <p>Jana Pluhařiková Pomajzlová, Martin Fojtíček, Lenka Škvorová</p>	<p>CARE Europe</p> <p>PN Bohnice</p>	<p>1. 11. 2015 – 30. 9. 2016</p>

Název	Výstupy	Odborná garance	Partneři	Realizace od do
Podpora zavádění peer konzultantů na lůžkově oddělení v PN Bohnice – „Peeři v Bohnicích“	<p>3 peer konzultanti zaměstnaní na lůžkových odděleních PNB</p> <p><i>Podpora zavádění peer konzultantů byla součástí projektu PN Bohnice s názvem Péče o tělesné zdraví a nácvik samostatného života v PNB (SOMA), č. projektu NF-CZ11-OV-2-030-2015, který byl podpořen grantem z Norska.</i></p>	<p>Zuzana Foitová</p> <p>Jan Stuchlík</p>	<p>Psychiatrická nemocnice Bohnice</p>	<p>1. 9. 2015 – 30. 4. 2016</p>

5. ODBORNÉ AKCE, ÚČAST NA KONFERENCÍCH

Březen: seminář ve Vondráčkově posluchárně s profesorem Davidem Cromptonem o používání omezovacích prostředků v psychiatrii

Duben: Aktuální trendy v péči o lidi s duševním onemocněním, konference s mezinárodní účastí

Říjen: Úvodní workshop projektů *Zapojením peer konzultantů proti stigmatizaci a Podpora FACT modelu v České republice se zahraniční účastí*

Listopad: Konference sociální psychiatrie, na které zazněly naše příspěvky na téma zapojování peer konzultantů a peer poradenství

6. PUBLIKACE, PŘEKLADY, PŘÍSPĚVKY NA KONFERENCÍCH

Foitová, Z. a kol.: Manuál Zapojení peer konzultantů do komunitní a lůžkové péče o duševní zdraví. 2. vydání. Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, Praha 2016. Dostupné z: http://www.cmhcd.cz/CMHCD/media/Media/Ke%20stazeni/Centrum/manual_WEB_1.pdf

Foitová, Z.; Stuchlík, J.; Kostka, M.; Kapková, V.: Stopstigma: destigmatizace v praxi. Přednáška a workshop v rámci 34. Konference sociální psychiatrie, Tábor 2016.

Foitová, Z.; Hejzlar, P.; Kondrátová, L.; Lorenc, J.; Machů, V.; Pastucha, M.; Říčan, P.; Šupa, J.: Metodika časných intervencí v multidisciplinárních terénních týmech. Dostupné z: http://www.cmhcd.cz/CMHCD/media/Media/Ke%20stazeni/Centrum/2017_02_metodika_fin_web.pdf

Holá, B.; Kubinová, P.; Říčan, P.: Programy na podporu zapojování lidí s vlastní zkušeností (tzv. peer programy). Poster v rámci 34. Konference sociální psychiatrie, Tábor 2016.

Pluhaříková Pomajzlová, J.; Páv, M.; Říčan, P.: Model CARE v České republice. Poster v rámci 34. Konference sociální psychiatrie, Tábor 2016.

Říčan, P.: Internet Consultancy Program Stopstigma. Příspěvek do Projektu 52 síť Promise Global.

Říčan, P.: Stopstigma internet consultancy. WAPR Bulletin č. 39, December 2016.

Říčan, P.; Zajíčková, A.; Holá, B.: Reflexe rozvoje role peer konzultanta v péči o duševně nemocné. Přednáška v rámci 34. Konference sociální psychiatrie, Tábor 2016.

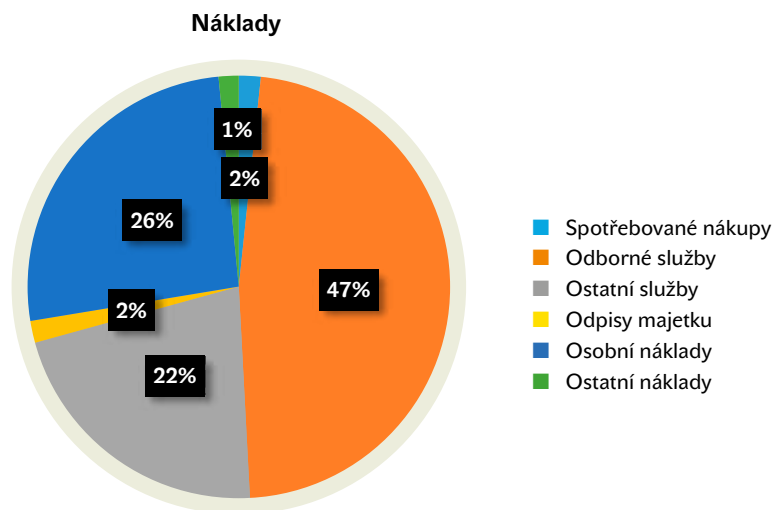
Solantaus, T.: Jak se postaráme o děti? Příručka pro rodiče se závislostí na alkoholu a jiných návykových látkách. Centrum pro rozvoj péče o duševní zdraví, Praha 2016.

7. FINANCE

Centrum hospodařilo v roce 2016 se **ziskem 246 960 Kč**. Více než 3/4 příjmů tvořily granty a dotace, zejména ze státního rozpočtu a zdrojů EU. Zbývající příjmy představují tržby ze vzdělávacích aktivit a také přijaté dary.

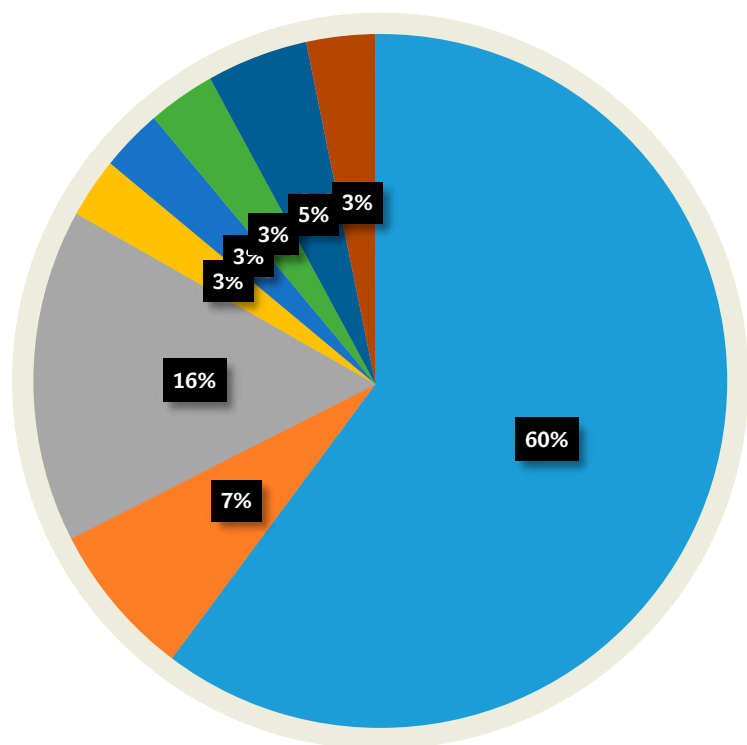
Přehled o hospodaření v roce 2016:

Náklady	
Spotřebované nákupy	190 292 Kč
Odborné služby	5 384 506 Kč
Ostatní služby	2 445 680 Kč
Odpisy majetku	190 212 Kč
Osobní náklady	2 956 387 Kč
Ostatní náklady	173 875 Kč
CELKEM	11 340 952 Kč

Výnosy	
Dotace a granty	8 900 780 Kč
z toho:	
Moldavsko	5 355 337 Kč
Peer konzultanti	655 083 Kč
Stopstigma.cz	1 397 913 Kč
FACT	250 158 Kč
Umíme se domluvit	257 939 Kč
MZ (Metodika EI a finská příručka)	281 319 Kč
Norské fondy - konference	419 160 Kč
Nadace ČEZ - Stopstigma.cz	283 872 Kč
Přijaté příspěvky a dary	232 779 Kč
Tržby a ostatní výnosy	2 454 353 Kč
z toho:	
Vzdělávací institut (VZIN)	834 802 Kč
Zakázky (CARE a Peeři v Bohnicích)	1 347 360 Kč
Kniha „Cesty k zotavení“	43 679 Kč
CELKEM	11 587 912 Kč

Výnosy – dotace a granty 2016

- Moldavsko
- Peer konzultanti
- Stopstigma.cz
- FACT
- Umíme se domluvit
- MZ (Metodika EI a Finská příručka)
- Norské fondy – konference
- Nadace ČEZ – Stopstigma.cz

8. LIDÉ V CENTRU

Správní rada: Václava Probstová, Ondřej Pěč, Jana Žmolíková

Ředitel: Pavel Říčan

Finanční manažer: Petr Bittner

Vedoucí kanceláře: Pavla Šelepová

Manažerka Vzdělávacího institutu: Barbora Holá

Projektoví manažeři: Petra Binderová, Barbora Holá, Markéta Hulmáková, Petra Kubinová, Pavla Šelepová, Martina Vavřínková

Odborní konzultanti: Zuzana Foitová, Jan Stuchlík, Petr Hejzlar, Michaela Růžičková

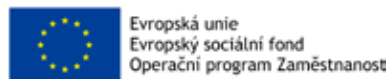
Externí spolupracovníci a lektori: Dana Čechová, Marek Fiala, Lenka Flášarová, Zuzana Foitová, Martin Fojtíček, Tereza Formánková, Petr Hejzlar, Zdeněk Heřt, Jaroslav Hodbod, Barbora Hrdličková, Veronika Kapková, Michal Kašpar, Lucie Kondrátová, Michael Kostka, Vladimíra Křížová, Jan Lorenc, Vendula Machů, Eva Neudörflová, Petr Nevšimal, Michal Noga, Michaela Nosková, Jana Nováčková, Miroslav Pastucha, Ondřej Pěč, Jana Pěčová, Jan Pfeiffer, Věra Pinkasová, Jana Pluhaříková Pomajzlová, Petr Příhoda, Eliška Rohlíková, Michaela Růžičková, Pavel Říčan, Ondřej Skála, Jan Stuchlík, Petr Šípek, Lenka Škvorová, Jiří Štefl, Magdaléna Štochlová, Petr Šturma, Jiří Šupa, Tomáš Vaněk, Martina Venglářová, Jana Votípková, Barbora Wenigová, Petr Winkler, Agáta Zajíčková

9. PODĚKOVÁNÍ

Děkujeme za podporu těmto firmám a organizacím:

Na financování projektů Centra se v roce 2016 podílely prostředky Evropského sociálního fondu a státního rozpočtu ČR v Operačním programu Zaměstnanost:

Další projekty Centra byly v roce 2016 podpořeny grantem z Norska, z programu Rozvojové projekty zdravotní péče Ministerstva zdravotnictví ČR a programu zahraniční rozvojové spolupráce České rozvojové agentury:

**Centrum pro rozvoj péče
o duševní zdraví, z. s.**

Řehořova 992/10
130 00 Praha 3
IČO: 62936654
DIČ: CZ62936654
tel: +420 222 515 305
e-mail: cmhcd@cmhcd.cz
www.cmhcd.cz

Číslo účtu: 2247602504/0600
MONETA Money Bank, a.s.

ID datové schránky: zxr4h3a